Pärnu teated.

Pärnus, 18. detsembril 1909.

„Postimehe“ Pärnu wäljaande era

telegramm

Wõrus, 17. detsembril 1909.

Wõrus on eestlastel linnawalimistel täielik wõit.

Soowime seda ka teile.

*

Täna, 18. detsember,

on meie linnale tähtjas. Nüüd peawad linnawalijad oma küpsuseft tunnistust andma. Kõik linn on erutuses ja põnewuses, oodatakse, missuguseid järeldusi täna kella 10 ajal rahwakoosolekute saalis ettewõetud linnawalimised toowad. Homses lehes toome walimiste järelduste üle teateid.

*

Riia ringkonna kohtu

wäljasõitja osakond peab meie linnas käesolewal nädalal teisipäewast saadik istumisi. Täna on posti-telegrafi ametnikkude streigi-protsess harutamisel. Et meie walimise töödega koormatud oleme ja ka lehe ruum selle pääle kulub, siis ei ole meil wõimalik olnud praeguse ringkonna kohtu istumise järgust sõnumeid tuua.

Edaspidi tahame aga streigi ja muude protsesside kohta teateid tuua.

*

Kutiumaks kõnelejad...

Pühapäewal 13 skp. Kooliseltsi uute ruumide pühitsemisel õpetaja J. Hasselblati waimuliku talituse kui ka cand. J. Tõnissoni kõne ajal kuuldi saalis ukse lähedal suurt jutu kõminat, mis paljude saalis olijate tähelepanemist oma poole tõmbas. Kõnelejaid oli neli isikut, kelledest kaks oleks pidanud ise korra järele walwama. Teiste kahe kohta olgu nimetada, et nad endid ka seltskonna tegelasteks peawad.

Kõne aine kuuldi olewat „Mikspärast aga on karskuse seltsi eestseisus otsustanud karskuse seltsi nimel 17 skp. näitemängu „Wale“ ette kanda“, ning ähwardati selle pärast nimetatud seltsi eestseisust järgmisel pääkoosolekul sellesama auuosaliseks teha, kui kooliseltsi eestseisust mõne kuu eest.

Rannapiiga.

*

Saharini kauplemise äri

ajawad ikkagi mõned kaupmehed edasi, ehk küll nendele, kes „sahariiniga“ kauplewad, suur karistus on. Mõne päewa eest kukkus üle kahekümne naela „sahariiniga“ lõkku juudi soost kaupmees P. postkontoris saadetuse kättesaamise juures.

Rannapiiga.

Pärnumaalt.

Torist. Wallaametnikkude walimised oliwad määratud 25. nowembri pääle. Walijaid ei tulnud sel päewal tarwilisel arwul kokku. See pole Toris uudis, et esimene kutse tähele panemata jääb, waid on juba sagedasti korduw nähtus. Jällegi walus tunnistus selle üle, kui palju tuimust ja arusaamatust omawalitsusliste asutuste ja nende tähtsuse kohta leidub. Tihti kuuled ütlema: „Mis mina sääl ikka ära teen“ ehk jälle „Sääl on teisi küllalt, mind ei ole wajagi. Ei ole siis ime, kui wolikogudes isikuid leidub, kes sääl sugugi kohased ei ole.

Siit ja säält kodumaa waldadest kirjutatakse ajalehe weergudel, et sääl edumeelsed ollused wõimule pääsenud. Meie enda walitute edumeelsusega ei wõi just enne hoobelda, kui teod selleks põhjust annawad. Warsti on meie wolikogul wõimalus enda edumeelsust waekausi pääle panna: Meie kooliõpetajad on isekeskis otsuseks teinud wolikogult palkade kõrgendust paluda; mõni „iseteadlikum“ element on juba teiste eele tükkides, asjaga algust teinud. Eks näeme, kui palju edumeelsust selle põnewa ja tähtsa päewaküsimuse otsustamise juures awalikuks tuleb.

Audru-Urustest. Kooliõpetaja 25. aastase ametitöö mälestuse päew.

Laupäewal 21. m. k. p. pidas Audru-Uruste Greeka-Õigeusu kiriku kooli kooliõpetaja M. Raab oma ameti töö 25 aastast mälestuse päewa.

Hommikul äratati jubilari sõprade ja mõnede ligikondsete poolt terwituse lauluga ülesse. Pärast poole kogusiwad weerand sada aastat koolipõllul töötanud jubilari korterisse kohalise Greeka õigeusu preester M. Allik, Uruste Greeka õigeusu koguduse koolide kooliõpetajad, Wõlla walla kirjutaja M. Thomberg ja muid sõpru ja tuttawaid. Kingituseks ja pidu päewa mälestuseks oli ameti wendade poolt 7 rublaline laua lamp ja teiste poolt 5. rublaline päewapildi album toodud.

Kooliõpetajana on M. Raab esiti Surjus, siis Pootsis ja wiimasel ajal Urustes, kõik kokku 25 aastat teeninud. Ise edasi õppides ja püüdes on M. Raab jõudu mööda ennast raske koolitööle pühendanud, mille kõrwal ta ühtlasi ka Greeka õigeusu kiriku salmilaulja kohuseid kõigis eelnimetatud kolmes kohas on täitnud.

Iseäranis on M. Raab laulu ja muusika edendajana silma paistnud. Surjus ja Pootsis on tema eestwõttel ja hoolel muusika koorid asutatud ja Urustes wana peatselt waikimas olew Audru pasunakoor uuele elule äratatud. Muusika koorile on tema uued pasunad tellinud Urustesse, Surju, Pootsise ja Tahkuranda. Nimetatud koorid teawad rääkida ja tunnistada sellest tüdimata tööst ja hoolimata waewa nägemisest, mis M. Raab neid õpetades ja juhatades on näinud. Tüdimata töömees — see on ühine sõna ja otsus, mis neid oma õpetajale ja juhatajale tänutundes järele ütelda on.

Seltskonna tegelasena jääb M. Raab'i päralt see au, et ta hinge waakuwa Audru Laulu ja Mängu Seltsi hingusele minemise haua äärelt päästis ja uut tegewuse waimu ja ettewõtlikust Seltsi püüetesse ja töösse tõi. Audru Laulu ja Mängu Seltsi uuesti ärkamise esimesel ajal oli M. Raab 2 aastat selle seltsi esimees ja jõudis üürikese ajaga seltsi aineliselgi jõudu tõsta ja kindlustada. Sell ajal seltsile muretsetud uued puhkpillid, mis üle 200 rubla maksiwad, on isegi juba nimetamise wäärt. Pääle selle on seltsil praegu tagawara wäike summake puhtas rahas kasu kandmas. Praegu on M. Raab Audru Laulu ja Mängu Seltsi sega-neiude-meeste- ja pasuna-kooride juhataja.

Soowime austatud jubilarile, kui tüdimata töömehele, jõudu ja edu edaspidises töös!

Audrust. Tuleõnnetus. Neljapäewal. 3. detsembri hommikul kella 8 ümber põles Põhara külas „Jakobi“ talu elu maja ühes rehe ja karja lautadega maha. Õnnetus oli wäikese 6 aastase lapse läbi tulnud, kelle käest wäikeses kõrwal kambris olewad puhastatud linad põlema oliwad läinud. Ja kui linad küll ära kustutatud saiwad, oli leek enne juba wanast harwast laest läbi löönud ja toa pääl olewad loomade põhud ja katuse põlema süütanud. Peremeest ei olnud kodus. Mööda sõitjad märkasiwad õnnetust nugalt wälja lööwa leegi läbi ja tõttasiwad ligi kraami päästma. Niisama oli ligidalt naabritel hulk aitajaid käsa peagi abiks päästma mis weel wõimalik oli. Selle abi tõttu oligi wõimalik suuremat õnnetust ära hoida, sest et ait kambrist kõigest sülda paar eemal on; niisammasuguses häda ohus oliwad ka uuelt ehitatud loomade laudad. Et elu maja kammer hulga awitajate poolt enne täielt põlema hakkamist maha lõhuti ja laiale kanti, siis oli tulel teiste hoonete poole sööt teelt ära koristatud ja jäiwad nad puutumata Laialine leek aga ähwardas lähemagi talu hooneid, mille juures inimesed walwates seisiwad.

Tulesse jäiwad; 1 nuum siga 50 rbl. wäärtuses, 2 kaalu puhastatud linu 100 rubla wäärtuses, umbes 20 wakka wilja ja kõik loomade tarwis olew põllu põhk. Kõike kokku arwates peremehe kahju umbes 300. rubla umbes.

Maha põlenud hoone oli mõisa maja — koha pidaja on rentnik ja seisis Audru tulekahju korbadel wastastiku abiandmise seltsis 800 rubla eest kinnitatud.

Eks manitse seegi tule õnnetus neid enamale järelwalwamisele wäikeste laste juures.

Tõstamaalt. 1. nowembril sai meil Laenu- ja Hoiu Ühisus awatud. Üks kuu on seega sellest mööda ja sellepärast wõib juba tema tegewusest midagi aru anda. Esiti awaldati kartust selle üle, et kust laenajaid leidub, kui ka neid oleks, kes oma raha Ühisuse kätte hoiule toowad. Nagu aga näha, on see kartus asjata olnud. 1. detsembrini, on sissetulnud 999 r.

Wäljalainatud: 925 rubla.
Renteis. — 30 rubla.
Kulud 14 r. 31 k.
Kassas: 28 rbl. 69 kop.

Seltsi liikmete arw on 25-st 39-ni kaswanud.

—kk—

Tõstamaalt. Õnnetus. Laupäewal, 5. skp. kukkus Tõstamaa möldri Reimanni 10-ne aastane poeg Oskar weski juures olewasse tiiki ja uppus ära. Õnnetu oli uiskudega nõrga jää pääle läinud ja sissewajunud. Lapse isa oli ise kodust ära sõitnud, sellepärast oli poisikesel rohkem mahti wabaaega jää pääl mööda sõata, sellepääle waatamata, et ema talle ära oli keelanud jää pääle minna. Teised koolipoisid oliwad küll appihüüdma hakkanud, ometigi saadi abi alles siis, kui laps juba ligi pooltundi külmas wees oli olnud. Kõik katsed õnnetut uuesti elusse äratada, jäiwad tagajärjetaks. Neljapäewal, 10. skp. oli matus hulga rahwa osawõtmisega: muude seas käisiwad ka kohalise kihelkonna koolilapsed oma wara lahkunud koolíwenda tema wiimasele puhkepaigale saatma.

—kk—

Kaismalt. Wolikogu liikmete walimine balloterimise läbi. Walla täiskogu 9. nowembri wolikogu liikmete walimise lükkas kohaline maakonna talurahwa asjade kommisjar, nõnda kuidas see ka mujalt waldadest kuulda on, ümber, sellepärast et wolikogu liikmed kinnise balloterimise läbi walitud ei olnud.

Kuna walla täiskogul walimise juures see põhjusmõte oli, et wolimehed mitte walla ametlised isikud (волостныя должностныя лица) ei ole ja neid sellepärast ka lahtise häälte andmisega walida wõib, põhjendas talurahwa asjade kommisjar oma otsust Liiwi kuberneri ringkirja pääle, mis 31. augustil 1893 a. № 8145 all wälja antud on ja mille jõul kommisjar walimisi kinnise balloterimise läbi üksi makswaks ja seaduslikuks arwab tunnistada wõiwat. Sellega ühes kirjutas kommisjar walla walitsusele ette wiibimata walla täiskogu uuesti kokku kutsuda ja tutwustas wallawalitsust omalt poolt terwe walimise protsessiga, sellest algades, et walimiste eel kõigi hääleõiguslikste walijate nimekiri kokku peab seatud saama, kuhu need pärast ära tulewad märkida, kes walimisele ei ilmunud.

Liiwi kuberneriſt 1896. a. 3. oktobril № 4247 all wälja antud ringkirja põhjal peawad kandidatid walla täiskogu poolt sedelitega üles seatud saama, mille juures ära tähendada tuleb, mitu häält keegi kandidat saanud, mis järele kinnise balloterimise läbi hariliku korra järele walida tuleb. Pääle walimisi peab ühes wolikogu otsuse ära kirjaga niihästi uuelt walitud, kui ka uueks aastaks weel ametisse jääwate walla ameti meeste nimekiri kommisjarile sissesaadetud saama, kus ära tähendada tuleb, millal kellegi ameti aja lõpp on.

Sedelitega saiwad häälte enamusega kõik need kandidatideks ülesseatud, kes 9. nowembri walimistel walitud saiwad, kes ka suure häälte enamusega kinnise balloterimise läbi, ainult mõne hääle wastu andmisel, walitud saiwad.

Nõnda ei olnud neil walimistel, pääle seaduse tähe täitmise, olulisett midagi uut.

Wõllast. Politsei kordnik. Siit Torisse kroonu metsa ülewaatajaks läinud senise politsei kordniku J. Jõgise asemele on siia uueks politsei kordnikuks hr. Sikk, kes wiimati Are wallas seda ametit pidas, määratud.

Uus politsei kordnik elab Wõlla wallamajas.

Mõisakülast. Laupäewal 5 detsembril. pandi Pärnu Eesti Kooli Seltsi Mõisaküla osakonna naistegelaste ettewõttel pidu õhtu toime, mille puhas sissetulek osakonna kooli kehwemate õpilaste koolirahaks määrati. Seskawas oli naestekoori laulud, ilulugemised näitemäng ja tagatipuks tants ja ringmängud. Ettekanded täideti rahuloldawalt. Pidust sissetulek 106 rbl. 42 kop. millest umbes 70 rbl. puhast kasu üle jääb.

Meie kauba tarwitajate ühisuse pood on juba paar nädalat awatud, rahwa osawõtmine kaunis elaw; ainult eestseisuses ei taha ega taha õerumised lõppeda, mille tagajärjel ka kauba muretsemine kannatab, nii näituseks ei olnud 5 päewa poest suhkurt saada. Praegune esimees hra. Tompkin lahkub ametist, mille tagajärjel jälle uus walimisi oodata on.

Wirwe.

Wäljaandja cand jur. K. Parts
Wastutaw toimetaja J. Karu.

Pärnu Eesti Koolisélts ja Pärnu Karskuse selts.

Pühapäewal, 20. detsembril s. a.

Kooliseltsi saalis

Kirjanduse-õhtu.

1. Juhan Liiwi elulugu. Rein A. Raudkats.
2. Juhan Liiwi tähendus Eesti kirjanduses H. Raudsepp.
3. Tegelased Juhan Liiwi kirjatöödes. J. Tomp.
4. Juhan Liiw küla-elu kujutajana. J. Piiskar.
5. Ilulugemised.

Hakatus kell 6 õhtul.

Sissemineku wõetakse wabatahtlikka andeid Juhan Liiwi hääks wastu.

Eestseisus.

2 ehk 3

metsaasjanduse õpilast

tarwilab uuest aastast 1910. Suure-Kõpu metsaherra.

Tarwitatakse wiisakat

tüdrukut

soowitaw maalt. Järel küsida selle lehe tal.

Minu büroo on nüüd Nikolai uul., Rüütli uul. nurgal. Sissminek: Nikolai uul. Grimmi aptegi wastu, teisel korral.

Awatud kella 10—1 ja kella 4—7.

Erich von Wolffeldt.
architekt.

Wenekeelsete ajalehtede

ja **ajakirjade** nagu:

„Рѣчь“, „Биржевыя Вѣдомости“ второе изд. **„Нива“** jne. pääle wõtame tellimisi wastu ja toimetame korralikult. Tellimistega palume rutata, et aasta wahetusel lehtede kätte saamisel wahet ei tuleks.

Auupaklikult

J. Karu
raamatukauplused Pärnus.

Soowitame oma suurtest

raamatukauplustest

suures wäljawalikus kõiksuguseid

kooli, teaduslisi, ajaloo, laste, jutluse, palwe, laulu, noodi, näitemängu jutu, luuletuse jne. **raamatuid**; kõiksuguseid kooli ja kodu **seina kaartisid** maadeteaduse atlasid j. n. e.

Kirjutusmaterjalist suur wäljawalik kirjutuse nõusid ja mapesid, wägailusat postpaberit, kooliheftisid, kirjutuse-, joonistuse-, joone-, noodi jne. **paberit**, tinti, sulga sulepäid, pliiatsid, wäga suur wäljawalik päewapildi, postkaarti, mälestuse, postmarkide jne. **albumisid.**

Pilt-postkaartidest Pärnu linna waatekaartisid, Eesti-, Wene-, Soome maakohtade, armastajate-, lille-, sünni-, õnnistamise-, kihluse-, pulma-, hõbepulma- ja õnnesoowi kaartisid, siidi-, krepp- ja klants paberit; roosi lehti, kõiksuguseid kalendrisid, konto raamatuid; suur ladu weewärwisid; **Jõulu-Albumisid** ja

Jõulu- ja uueaasta kaartisid.

Lasteraamatute ostjad ärgu jätku meie kauplustes käimata.

Wõtame kõiksuguste Eesti-, ja ka Wenekeelsete ajalehtede pääle tellimisi ja kuulutusi wastu.

Kõige auustamisega

J. Karu
raamatukauplused Pärnus.

Rüütli uul. 45, Jäneselja uul. 6.

„Postimehe“ Pärnu wäljaande

üksikuid numbrid

müüdakse Pärnus:

Lehe talituses, **H. Laane** trükikojas, Rüütli uul. № 45.
P. Sarapiku kaupluses, Wee uul.
J. Tasase raamatukpl. Riia uul.
P. Eesti Kaubatarwit. ühisuse poes, Riia uul.
J. Karu raamatukpl. Jäneselja uul.
J. Koserowsky raamatukaupl. Jäneselja uul.
J. Reimanni & Suurmanni raamatukaupluses.
P. Toomi raamatukauplustes Rüütli- ja Riia uul.
A. Künga raamatukaupluses Rüütli uul.
Jtteri raamatukaupluses Wee uul.
M. Torrimi poes, Wanas-Pärnus.
j. n. e.

Tellimine 1910. a. pääle on awatud!

Põllutööleht

Eesti Põllumeeste seltside ühistegeliste asutuste ühine häälekandja ilmub 1910. aast. uuel alusel ja uuendatud jõuul Eesti põllumeeste seltside ja ühistegeliste asutuste ühisel wäljaandel.

Wastutawaks wäljaandjaks on Eesti Põllumeeste Selts, Tartus. Wastutaw toimetaja cand. agr. A. Eisenschmidt.

Abitoimetajaks on kutsutud agr J. Mägi, karjakaswatuse osakonna tegewaks toimetajaks Dr. agr. J. Raamot.

Ühistegewuse edendamiseks ilmub kord kuus „Ühistegewuseleht“, cand. A. Hanko toimetusel. „Põllutöölehe“ tellijad saawad „Ühistegewuse lehe“ hinnata kaasa.

„Põllutöölehe“ lisadena ilmuwad weel:

„Käsitööleht“ kuukiri naesterahwa käsitöö ja kunstkäsitöö edendamiseks. Tegew toimetaja pr. E. Saral.

„Aiatööleht“ kuukiri aiatöö ja mesilastepidamise edendamiseks. Tegew toimet. hr. M. Reinik.

Tellimise hind:

„Põllutööleht“ ühes „Ühistegewuselehega“
aastas postiga 3 rbl. — kop., postita aastas 2 rbl., 50 kop.
pooles aastas „ 1 „ 60 „ „ „ 1 „ 30 „
„Aiatööleht“ üksi aastas postiga 1 r. 30 k., postita 1 r. — k.
pooles „ „ — „ 70 „ „ — „ 60 „
„Käsitööleht“ üksi aastas postiga 1 r. 50 k., postita 1 r. 20 k.
pooles „ „ — „ 80 k., postita — „ 56 „
„Ühistegewuseleht“ aastas postiga 75 kop., postita 50 kop.
Ühes „Põllutöölehega“ maksawad:
„Aiatööleht“ aastas 50 kop., pooles aastas 30 kop.
„Käsitööleht“ aastas 1 rubla „ „ 50 kop.

Tellimisi wõetakse wastu ainult terwe aasta pääle 1. jaanuarist alates ja poole aasta pääle 1. jaan. ja 1. juulist alates.

1907., 1908. ja 1909. aastakäigud on kõik terwelt saada: hind linase riide köites 2 rbl. 50 kop., heftitult 2 rbl., saatmise kuludeks aasta käigu päält 50 kop.

Kuulutuste petit-riba 5 kop., esimesel kaanekülјel 20 kop., terwe lehekülg 12 rbl. 1/2 lehekülge 7 rubla. Korduwate kuulutuste päält hinnaalandust.

Tellimisi wõtawad wastu põllumeeste seltsid ja ühisused, raamatukauplused ja muud ajalehtede tellimiste wastuwõtjad.

Adress kirjadele, rahasaadetustele ja telegrammidele: „Põllutööleht“ Tartus (г. Юрьевъ, Лифл.)

„Põllutöölehe“ talitus.

Politika, majandusliſe ja kirjandusliſe

ajalehe

„Elu“

tellimine 1910. aasta pääle on awatud!

„Elu“ ilmub Tartus 1910 aastal kaks korda nädalas wana hinna eest suurendatud kujul edasi. Leht tuleb nüüd „Postimehe“ numbri suuruses ja wõib nii joone alla iseäralise jutunurga sisse seada, kus mitmesuguseid põnewaid jutusid awaldame, suurelt osalt neidsamu, mis päewalehes. Isesesisew piltidega kaunistatud jutulisa tuleb wanal wiisil iga numbriga ühes. Oma suurendatud kujul on „Elu“ odaw aga sisukorra kõrgusel olew nädalaleht. — „Elu“ politiline seisukoht on seesama, mis „Postimehel“.

Tellimisi wõetakse ka „Postimehe“ P. w. talituses ja „Postimehe“ Pärnu wäljaande tellimisekohtades wastu.

Tellimise hind:

aastas	postiga 3 rbl. — kop.,		postita 2 rbl. 50 kop.	
1/2 „	„ 1 „ 60 „		„ 1 „ 30 „	
1/4 „	„ — „ 85 „		„ — „ 70 „	
Kuus	„ — „ 30 „		„ — „ 25 „	

„Eluga“ wõib ka kõik „Postimehe“ kaasanded ühes saada, kuid siis tuleb tellimisehinnale aastas 1 rbl., pooles aastas 50 kop., weerand aastas 25 kop. juurde maksta.

Proowinumbrid saadetakse neile, kes oma adressi üles annawad, hinnata koju kätte.

Tellimise adress: „Elu“ toimetusele, Tartus. Wene keeli: Въ редакцію газеты „ЭЛУ“, Юрьевъ, Лифл.

„Elu“ talitus, Tartus.